

**«Հրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն
(ՀրազԶԷԿ)» ԲԲԸ**

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ

*2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին առանձին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին առանձին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին առանձին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին առանձին հաշվետվություն	4

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն	5
2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները.....	6
3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների.....	8
4. Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ	12
5. Հասույթ	12
6. Վաճառքի ինքնարժեք	14
7. Վարչական ծախսեր	14
8. Այլ ծախսեր	14
9. Այլ եկամուտ	14
10. Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր	15
11. Շահութահարկ.....	15
12. Հիմնական միջոցներ.....	18
13. Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ	19
14. Ներդրումներ դուստր և ասոցիացված ընկերություններում	20
15. Պաշարներ	21
16. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	21
17. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	21
18. Կապիտալ և պահուստներ.....	21
19. Ստացված վարկեր և փոխառություններ.....	22
21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում	24
22. Հանձնառություններ.....	30
23. Պայմանական դեպքեր	30
24. Կապակցված կողմեր	31

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Հրազդանի Էներգետիկ կազմակերպություն (ՀրազԶԷԿ)» բաց բաժնետիրական ընկերության մասնակիցներին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Հրազդանի Էներգետիկ կազմակերպություն (ՀրազԶԷԿ)» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին առանձին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին առանձին հաշվետվությունները, ինչպես նաև առանձին ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝ ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Էական տեղեկատվությունը:

Մեր կարծիքով, կից առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր Էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀԵՄՍԽ) կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԵՄՍԽ կանոնագիրք), ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի Եթիկայի այն պահանջների, որոնք վերաբերում են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտին, և պահպանել ենք Եթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԵՄՍԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և Տնօրենների խորհրդի պատասխանատվությունը առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած Էական խեղաթյուրումներից զերծ առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի Եական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է անկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն առանֆին ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- ▶ Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

- ▶ Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ Գնահատում ենք առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Տնօրենների խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՍՊԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Գլխավոր տնօրեն,
Աուդիտի բաժնի գործընկեր՝

28 հունիսի , 2024թ.

Էրիկ Հայրապետյան

Ֆինանսական վիճակի մասին առանձին հաշվետվություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(հազար ՀՀ դրամ)

հազ. դրամ	Ծան.	2023թ.	2022թ.
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	12	7,946,367	8,445,865
Ոչ կյուբական ակտիվներ		17,793	17,285
Տրամադրված փոխառություններ	13	7,814,945	8,596,710
Ներդրում դուստր և ասոցիացված ընկերություններում	14	7,222,148	6,715,985
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11	382,984	507,668
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		23,384,237	24,283,513
Պաշարներ			
Տրամադրված փոխառություններ	15	460,594	166,600
Տրամադրված փոխառություններ	13	1,333,368	1,601,511
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	16	3,475,370	6,376,129
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		70,266	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17	21,440	61,261
Ընթացիկ ակտիվներ		5,361,038	8,205,501
Ընդամենը ակտիվներ		28,745,275	32,489,014
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ		7,814,628	7,814,628
Կապիտալի բաշխում		(4,321,217)	(4,131,536)
Այլ պահուստներ		836,358	797,150
Պահուստներ		6,342,675	6,776,140
Զբաղիված շահույթ		8,454,033	12,383,019
Ընդամենը սեփական կապիտալ	18	19,126,477	23,639,401
Պարտավորություններ			
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	19	3,331,880	2,369,649
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	23	313,917	128,574
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		3,645,797	2,498,223
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	19	3,733,986	2,469,701
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	20	2,170,800	3,869,191
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	22	68,215	12,498
Ընթացիկ պարտավորություններ		5,973,001	6,351,390
Ընդամենը պարտավորություններ		9,618,798	8,849,613
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		28,745,275	32,489,014

Հաստատվել և ստորագրվել է Ընկերության ղեկավարության կողմից 2024թ. հունիսի 28-ին:

Սուրեն Կարայան
Գլխավոր տնօրեն

Արուսյակ Ավետիսյան
Գլխավոր հաշվապահ

**Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին առանձին
հաշվետվություն**

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

հազ. դրամ	Ծան.	2023թ.	2022թ.
Հասույթ	5	10,825,646	30,141,380
Վաճառքի ինքնարժեք	6	(10,745,988)	(27,363,944)
Համախառն շահույթ		79,658	2,777,436
Այլ եկամուտ	9	164,897	213,636
Վարչական ծախսեր	7	(533,903)	(585,739)
Իրացման ծախսեր		(1,421)	(135,302)
Այլ ծախսեր	8	(260,248)	(421,254)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ/(վնաս)		(551,017)	1,848,777
Ֆինանսական եկամուտ	10	1,559,433	1,110,626
Ֆինանսական ծախս	10	(566,019)	(325,267)
Չուղտ ֆինանսական եկամուտ		993,414	785,359
Շահույթ նախքան շահութահարկը		442,397	2,634,136
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(168,075)	(430,629)
Հաշվետու տարվա շահույթ		274,322	2,203,507
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հողվածներ, որոնք երբեք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	12	–	(1,730,911)
Համապատասխան շահութահարկ		–	311,564
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք Տարվա համար առանց շահութահարկի		–	(1,419,347)
Հաշվետու տարվա ընդամենը համապարփակ եկամուտ		274,322	784,160

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին առանձին հաշվետվություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

հազ. Դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Կապիտալի բաշխում	Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի աճ/նվազում	Պահուստներ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,814,628	(1,095,919)	8,299,204	770,453	10,102,492	25,890,858
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար						
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	-	-	2,203,507	2,203,507
Այլ բաշխումներ	-	-	-	26,697	(26,697)	-
Այլ համապարփակ արդյունք						
Վերագնահատումից արժեքի աճի տեղափոխում չբաշխված շահույթի կազմ	-	-	(1,523,064)		103,717	(1,419,645)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	(1,523,064)		2,280,528	783,862
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ						
Այլ բաշխումներ	-	(3,035,617)	-		-	(3,035,617)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	(3,035,617)	-		-	(3,035,617)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,814,628	(4,131,536)	6,776,140	797,150	12,383,019	23,639,401
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,814,628	(4,131,536)	6,776,140	797,150	12,383,019	23,639,401
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար						
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	-	-	274,322	274,322
Այլ բաշխումներ	-	-	-	39,208	(39,208)	-
Այլ համապարփակ արդյունք						
Վերագնահատումից արժեքի աճի տեղափոխում չբաշխված շահույթի կազմ	-	-	(433,465)	-	433,465	-
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	-
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ						
Այլ բաշխումներ	-	(189,681)	-	-	-	(189,681)
Շահաբաժիններ	-	-	-	-	(4,597,565)	(4,597,565)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	(189,681)	-	-	(4,597,565)	(4,787,246)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,814,628	(4,321,217)	6,342,675	836,358	8,454,033	19,126,477

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին առանձին հաշվետվություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

հազ. Դրամ	Ծան.	2023թ.	2022թ.
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Շահույթ տարվա համար		274,322	2,203,507
Ծշգրտումներ հետևյալ հոդվածների գծով			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածություն և ամորտիզացիա		181,445	24,812
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս		387,190	5,992
Եկամուտ երաշխավորություններից		–	(87,758)
Պաշարի արժեզրկման հակադարձում			
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստ		32,192	107,980
Չուստ ֆինանսական եկամուտ		(993,414)	(785,359)
Շահութահարկի գծով ծախս		168,075	430,629
Փոփոխություններ հետևյալ հոդվածներում.			
Պաշարներ		(293,995)	(22,029)
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր		2,884,481	8,490,002
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր		(2,406,391)	395,148
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր՝ նախքան շահութահարկի և տոկոսների վճարումը		233,905	10,762,925
Վճարված շահութահարկ		(70,266)	
Վճարված տոկոսներ		(340,844)	(319,366)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		(177,205)	10,443,559
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(68,411)	(137,974)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,233)	(17,463)
Դուստր ընկերությունների ձեռքբերում		(1,032,300)	(944,129)
Դուստր ընկերությունների վաճառք		526,137	–
Դուստր ընկերությունների վաճառքի համար ստացված կանխավճար		708,000	–
Տրամադրված փոխառություններ		(3,367,349)	(13,467,140)
Տրամադրված փոխառությունների մարում		1,046,705	1,564,675
Ստացված տոկոսներ		308,891	245,549
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		(1,879,560)	(12,756,482)
Դրամակա հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Մուտքեր վարկերից և փախառություններից		4,278,180	6,730,929
Վարկերի և փոխառությունների մարում		(2,268,894)	(4,457,026)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		2,009,286	2,273,903
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում		(47,479)	(39,020)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հունվարի 1-ի դրությամբ		61,261	27,577
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		7,658	72,704
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17	21,440	61,261

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն

ա) Տեղեկատվություն ընկերության վերաբերյալ

Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ «Հրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (ՀրազԶԷԿ)» ԲԲԸ-ի («Ընկերություն») համար:

Ընկերությունը հիմնադրվել է 2004թ. սեպտեմբերի 1-ին՝ Ռուսաստանի Դաշնության Դաշնային գույքի կառավարման դաշնային գործակալության թիվ 291-ռ որոշման համաձայն:

Ընկերության հիմնական գործունեությունն էլեկտրաէներգիայի արտադրությունն է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող կայանում: Արտադրված էլեկտրաէներգիան վաճառվում է հիմնականում «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ին և Երևանի Ջերմաէլեկտրակենտրոն ՓԲԸ-ին:

Ընկերության միակ սեփականատերն է «Տաշիր Կապիտալ» ՓԲԸ-ն, իսկ վերջնական հսկող անձն է պրն. Սամվել Կարապետյանը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 24-ում:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Հրազդան, Գործարանային փ. 1:

Աշխատակիցների միջին թվականը 2023 թվականին կազմել է 466 հոգի (478 հոգի՝ 2022 թվականին)

բ) Գործարար միջավայրը Հայաստանում

Ընկերության գործունեությունը հիմնականում գտնվում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերությունը ենթարկվում է Հայաստանի տնտեսական և ֆինանսական շուկաներին, որոնք արտահայտում են զարգացող շուկայի բնութագրերը: Իրավական, հարկային և կարգավորող դաշտերը շարունակում են զարգանալ, սակայն ենթարկվում են տարաբնույթ մեկնաբանությունների և պարբերական փոփոխությունների, որոնք այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ միասին նպաստում են մարտահրավերներին, որոնց բախվում են Հայաստանում գործող կազմակերպությունները: Բացի այդ, 2020 թվականի սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում զինված հակամարտության բռնկումը, որին հաջորդել է վիճելի Լեռնային Ղարաբաղի տարածքների շուրջ իրադարձարի պայմանավորվածությունը, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հակամարտության հետագա սրումը էլ ավելի են մեծացրել անորոշությունը բիզնես միջավայրում:

Ուկրաինայի պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ Ռուսաստանի և Բելառուսի, ռուսական բանկերի, այլ կազմակերպությունների և անհատների դեմ հայտարարել են խիստ տնտեսական պատժամիջոցներ: Պատերազմի սկզբից ի վեր ռուսական ռուբլու զգալի անկայունություն է նկատվել արտաթույլների նկատմամբ, ինչպես նաև Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկայում և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի անկում: Իրավիճակը դեռ շարունակվում է, բայց դա արդեն իսկ հանգեցրել է հոլմանիտար ճգնաժամի և Ուկրաինայում, Ռուսաստանում ու մնացած աշխարհում հսկայական տնտեսական կորուստների: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի կարևոր առևտրային գործընկերներն են:

Պատերազմի հետևանքով ոչ ռեզիդենտների (հատկապես Ռուսաստանից) ներհոսք եղավ Հայաստան՝ նպաստելով Ռուսաստանից, Ուկրաինայից և Բելառուսից դրամական մուտքերի ծավալների զգալի ավելացմանը և քարտային գործարքների ակտիվացմանը, ինչը դրական ազդեցություն ունեցավ Հայաստանի վրա: Ընկերության ղեկավարությունը վերահսկում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Քանի որ պատերազմը դեռ շարունակվում է, անհնար է արժանահավաստորեն գնահատել այն վերջնական ազդեցությունը, որը դա կարող է ունենալ Ընկերության բիզնեսի վրա, քանի որ ընդհանուր առմամբ տնտեսության վրա ազդեցության մեծության վերաբերյալ անորոշություն կա:

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն

բ) Գործարար միջավայրը Հայաստանում (շարունակություն)

Ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են ղեկավարության կողմից Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի լավագույն գնահատականը: Ապագա բիզնես միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

ա) Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ընկերությունը առաջին անգամ կիրառել է որոշակի ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Կազմակերպությունը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը հրապարակվել է, բայց դեռևս ուժի մեջ չի մտել:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում - ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ

ՀՀՄՍ 8 ստանդարտի փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղման տարբերությունը: Ինչպես նաև, այդ փոփոխությունները պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպությունները օգտագործում չափման հիմունքները և ելակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար: Փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ-ի Գործնական ցուցումներ 2-ում

ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում («Էականության մասին դատողությունների կիրառում»), փոփոխությունները ներկայացնում են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ Էականության դատողությունները: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումները՝ փոխարինելով «Նշանակալի» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը «Էական» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն Էականության հայեցակարգը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

Այս փոփոխությունները ազդեցություն են ունեցել Ընկերության՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտումների վրա, բացառությամբ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում հոդվածների չափման, ճանաչման կամ ներկայացման վրա:

Մեկ գործարքից բխող ակտիվների և պարտավորությունների հետ կապված հետաձգված հարկ. Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում

ՀՀՄՍ 12 Շահութահարկ ստանդարտի փոփոխությունները ներառում են ՀՀՄՍ 12-ի համաձայն սկզբնական ճանաչման բացառությունների շրջանակը, այն այլևս չի կիրառվում այն գործարքների մասով, որոնք հանգեցնում են հավասար հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների, ինչպիսիք են՝ վարձակալությունը և ապագործարկման պարտավորությունները:

Տվյալ փոփոխությունները Էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ») պահանջների համաձայն: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Ընկերությունը իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («ՀՀ դրամ»), որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ: Այս առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով, և բոլոր արժեքները կլորացված են մոտ հազարերորդականներով, եթե այլ բան նշված չէ:

դ) Չափման հիմունքներ

Առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ հիմնական միջոցների, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով:

ե) Իրական արժեքի չափում

Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մի շարք դրույթներ և բացահայտումներ պահանջվում են իրական արժեքի չափում ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Ընկերությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտարկելի շուկայական տվյալները:

Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- ▶ 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված),
- ▶ 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- ▶ 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակին, որին դասվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար:

Լրացուցիչ տեղեկատվությունը իրական արժեքի գնահատման վերաբերյալ ներկայացված է Ծան. 21-ում:

Առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները «ՖՀՄՍ» պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար Ընկերությունը ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և վերջիններիս համար հիմք հանդիսացող ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

զ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Հիմնական միջոցների մաշվածության հետ կապված հաշվապահական հաշվառման գնահատումների կիրառման ժամանակ կատարված ղեկավարության ենթադրությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություն 12-ում՝ «Հիմնական միջոցներ»:

Տեղեկատվությունը կապիտալի բաշխումների հետ կապված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների կիրառման ժամանակ ղեկավարության կողմից կատարված ենթադրությունների վերաբերյալ, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություն 18-ում՝ «Կապիտալ և պահուստներ»:

է) Ներդրումներ դուստր և ասոցիացված ընկերություններում

Դուստր և ասոցիացված ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած ճանաչված արժեզրկումից կորուստները:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները հետևողականորեն կիրառվել են առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) Հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերին վերաբերող ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 5 կետում:

բ) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Ընկերության ֆինանսական եկամուտը և ֆինանսական ծախսը ընդգրկում են.

- ▶ Տոկոսային եկամուտ;
- ▶ Տոկոսային ծախս;
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը կամ վնասը;

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ▶ Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ,
- ▶ Ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Փոխարժեքային տարբերությունից առաջացող օգուտը և վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս կախված այն հանգամանքից, թե որ դիրքում են կատարվում արտարժույթի փոփոխությունները՝ զուտ օգուտի, թե՝ զուտ վնասի:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների (շարունակություն)

գ) Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով գործարքները սկզբնապես ճանաչվում են ֆունկցիոնալ արժույթով, փոխարկվում են կիրառելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.9 ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ):

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի արդյունքում:

դ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված տարրերին:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի կամ վնասի գծով վճարման կամ ստացման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է հաշվեկշռային մեթոդով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների հարկային բազաների և դրանց՝ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հաշվեկշռային արժեքների ժամանակավոր տարբերությունների հիման վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, բացառությամբ՝

- ▶ Երբ հետաձգված հարկային պարտավորությունը առաջանում է գույքի կամ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքներում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի/վնասի, ոչ էլ հարկվող շահույթի/վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների, տեղափոխված չօգտագործված հարկային զեղչերի և չօգտագործված հարկային վնասների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց այդ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները, տեղափոխված չօգտագործված հարկային զեղչերը և վնասները հնարավոր կլինի օգտագործել՝ բացառությամբ հետևյալ դեպքի՝

- ▶ Երբ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվը առաջանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքներում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի/վնասի, ոչ էլ հարկվող շահույթի/վնասի վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների (շարունակություն)

դ) Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում է այնքանով, որքանով այլևս հավանական չէ, որ բավարար հարկվող շահույթ կլինի, որի դիմաց կօգտագործվի հետաձգված հարկային ակտիվը: Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում այնքանով, որքանով հավանական է, որ ապագա հարկվող շահույթը թույլ կտա վերականգնել հետաձգված հարկային ակտիվը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն հարկային դրույքաչափերով, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն այն տարում, երբ ակտիվները կիրացվեն կամ պարտավորությունները կհամարվեն՝ հիմնվելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կիրառված կամ կիրառման ենթակա օրենքով սահմանված հարկային դրույքաչափերի (և հարկային օրենքների) վրա:

Հետաձգված հարկը, որը վերաբերվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներին կամ սեփական կապիտալի հոդվածներին, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ սեփական կապիտալում, և ոչ թե շահույթում կամ վնասում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե կա ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների հետ հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և հետաձգված հարկերը վերաբերում են միևնույն հարկվող կազմակերպությանը և հարկային մարմիններին:

Ապագա հարկվող շահույթի առաջացման մասին ենթադրությունները կախված են ղեկավարության՝ ապագա դրամական հոսքերի գնահատումներից: Ապագա հարկվող շահույթի այս գնահատումները հիմնված են գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վրա (որոնց վրա ազդում են արտադրության և վաճառքի ծավալները, ապրանքների գները, պահուստները, գործառնական ծախսերը, փակման և վերականգնողական ծախսերը, կապիտալ ծախսումները, շահաբաժինները և այլ կառավարչական գործարքները): Ապագա դրամական միջոցների հոսքերի և հարկվող շահույթի՝ գնահատումներից նշանակալի տարբերությունը կազդի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության զուտ հետաձգված հարկային ակտիվների օգտագործման հնարավորության վրա:

ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Ծանաչում և չափում

Հիմնական միջոցները ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հիմնական միջոցների իրական արժեքների փոփոխություններից: Եթե հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն հիմնական միջոցի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Եթե հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն հիմնական միջոցի ուղղակիորեն սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցչի փոխարինման ծախսերը ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ Ընկերություն կհոսեն այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները, և դրա արժեքը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Փոխարինվող բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում առաջանալուն պես:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների (շարունակություն)

ե) Հիմնական միջոցներ(շարունակություն)

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործմանը պատրաստ լինելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործմանը պատրաստ լինելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը որպես կանոն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական ստացման մոդելը: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ստորև ներկայացված են նշանակալի հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար.

-Շենքեր	20 ամիս
-Մեքենաներ և սարքավորումներ	20 ամիս
-հարմարանք և կցամասեր	20 ամիս
-այլ	20 ամիս

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(է) Կանոնադրական կապիտալ

Ընկերության բաժնեմասերը ենթակա են մարման մասնակցի ընտրությամբ՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Ընկերությունը պարտավոր է վճարել դուրս եկող մասնակցին վերջինիս դուրս գալու տարվա ընկերության գուտ ակտիվների նրա բաժնեմասը դրամական միջոցներով, կամ մասնակցի համաձայնության դեպքում բնաիրային տեսքով:

ը) Տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ

Տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունը Ընկերությունը սկզբնական ճանաչում է երաշխավորության իրական արժեքով և հետագայում չափում է ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստի գումարից և սկզբնապես ճանաչված գումարի ու, կիրառելի լինելու դեպքում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված եկամտի կուտակային գումարի տարբերությունից առավելագույնով:

Երբ Ընկերությունը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություն կապակցված կողմին նույնիսկ առանց հատուցման, համարվում է, որ մայր կազմակերպությունը գործում է բաժնետիրոջ կարգավիճակով և ֆինանսական երաշխավորության տրամադրումը ճանաչվում է որպես կապիտալի բաշխում:

ժ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ներկա պահին ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և այդ պարտավորության հատուկ ռիսկերը: Չեղջի գծով ծախսը ճանաչվում է ֆինանսական ծախս:

4. Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև նկարագրված են հրապարակված նոր և փոփոխված ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները, որոնք Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ժամանակ դեռևս ուժի մեջ չեն եղել: Ընկերությունը պատրաստվում է կիրառելիության դեպքում ընդունել այս նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, երբ դրանք ուժի մեջ մտնեն:

Ակնկալվում է, որ այս փոփոխությունները Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն չեն ունենա:

- ▶ ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի փոփոխություններ. Վարձակալության գծով պարտավորություն Վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ գործարքներում,
- ▶ Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում. Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ,
- ▶ Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ – փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7 և ՖՀՄՍ 7 ստանդարտներում:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտումների վրա:

5. Հասույթ

(ա) Հասույթի ուղղություններ

Ընկերությունը հասույթը ստանում է հիմնականում Էլեկտրաէներգիայի վաճառքից:

հազ.դրամ	2023թ.	2022թ.
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	10,825,646	30,141,380
Ընդամենը հասույթ	10,825,646	30,141,380

(բ) Հաճախորդների պայմանագրերից հասույթի մանրամասնեցում

Ստորև բերվող աղյուսակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ ծառայությունների հիմնական տեսակների և հասույթի ճանաչման ժամկետների:

հազ.դրամ	2023թ.	2022թ.
Ծառայությունների հիմնական տեսակներ		
Էլեկտրաէներգիայի վաճառք	9,033,516	27,312,652
Հգործության վաճառք	1,713,415	2,768,881
Էլեկտրաէներգիայի փոխանցման և այլ ծառայություններ	78,715	59,847
	10,825,646	30,141,380
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ		
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ապրանքներ	10,825,646	30,141,380
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	10,825,646	30,141,380

(գ) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականությունը

Հասույթը չափվում է հաճախորդի հետ պայմանագրում սահմանված հատուցման հիման վրա: Ընկերությունը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ հսկողությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի կատարման պարտականությունների բնույթի և կատարման ժամկետների, այդ թվում՝ վճարման նշանակալի պայմանների և հասույթի ճանաչման համապատասխան քաղաքականության վերաբերյալ:

5. Հասույթ (շարունակություն)

(գ) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականությունը (շարունակություն)

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները ներառյալ՝ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչման քաղաքականությունը
Էլեկտրաէներգիայի վաճառք	Էլեկտրաէներգիայի վաճառքից ստացվող հասույթը ճանաչվում է հաճախորդին Էլեկտրաէներգիա վաճառելուց հետո: Վաճառքի պայմանագիրը գործում է մինչև վաճառողի լիցենզիայի գործողության ժամկետի լրանալը, այնուամենայնիվ, սակագները և ծավալները սահմանվում են տարեկան կտրվածքով՝ պայմանագրի հավելվածներով: Հաշիվները ներկայացվում են ամսական կտրվածքով և սովորաբար ենթակա են վճարման 30 օրվա ընթացքում:	Որպես գործնական բնույթի պարզեցում՝ ընկերությունը հասույթը ճանաչում է այն գումարով, որի չափով իրավունք ունի հաշիվ ներկայացնել, եթե այդ գումարն ուղղակիորեն համընկնում է մինչև տվյալ ամսաթիվն ընկերության կողմից պարտականության կատարման արդյունքում հաճախորդին փոխանցված արժեքի հետ:
Արտադրական հզորության վաճառք	Այս պայմանագրերի շրջանակում Ընկերությունն ունի հաճախորդներին անհրաժեշտության դեպքում Էլեկտրաէներգիա մատակարարելու հանձն առնված պարտականություն: Հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը զուգահեռ: Հաշիվները դուրս են գրվում ամսական կտրվածքով և սովորաբար ենթակա են վճարման 30 օրվա ընթացքում:	Հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում ծառայությունների մատուցմանը զուգընթաց՝ հիմք ընդունելով անցած ժամանակահատվածը:
Էլեկտրաէներգիայի փոխանցման ծառայություններ	Այս պայմանագրի համաձայն՝ Ընկերությունը փոխանցում է Էլեկտրաէներգիան իր հաճախորդի սպառողներին և/կամ իր հաճախորդների այլ ցանցային կայաններին: Հաշիվները դուրս են գրվում ամսական կտրվածքով և սովորաբար ենթակա են վճարման 30 օրվա ընթացքում:	Հաճախորդները միաժամանակ ստանում և սպառում են Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման օգուտները՝ վերջինիս մատակարարմանը զուգընթաց, և Ընկերությունը ծառայության նկատմամբ հսկողությունը փոխանցում է ժամանակի ընթացքում, այդ իսկ պատճառով, իր կատարման պարտականությունները կատարում է և հասույթը ճանաչում է ժամանակի ընթացքում: Փոփոխական արժեքը, որն իրենից ներկայացնում է սպառված Էլեկտրաէներգիայի քանակության և գործող սակագների արտադրյալը, որոշվում է յուրաքանչյուր օրացուցային ամսվա վերջում վերցրած հաշվիչների ցուցմունքների հիման վրա:

6. Վաճառքի ինքնարժեք

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Գազի գծով ծախսեր	8,567,933	25,257,839
Աշխատավարձ	1,080,528	979,028
Էլեկտրաէներգիա գծով ծախսեր	451,351	689,285
Նյութեր	207,142	229,834
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	159,199	20,082
Անվտանգության ծառայության գծով ծախսեր	117,200	112,469
Այլ	162,635	75,437
	10,745,988	27,363,944

7. Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Աշխատավարձ	324,361	386,208
Մասնագիտական ծառայություններ	39,000	30,000
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	27,296	34,204
Հարկեր	12,951	11,315
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	11,338	3,125
Վարձակալության գծով ծախսեր	10,352	10,813
Էլեկտրաէներգիայի գծով ծախս	5,334	5,153
Վերանորոգում և սպասարկում	5,272	6,346
Բանկային և ապահովագրական ծառայությունների գծով ծախսեր	1,777	5,401
Այլ	96,222	93,174
	533,903	585,739

8. Այլ ծախսեր

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Հնարավոր պարտքային կորուստների գծով պահուստ	106,293	124,624
Հարկեր և այլ պարտադիր վճարներ	77,031	37,325
Աշխատավարձ	24,583	164,805
Լիցենզիա	15,300	15,300
Արտարժույթի փոխարկումից վնաս	4,880	18,808
Անհատույց տրված ակտիվներ	150	40,050
Վաճառված պաշարներ	130	270
Այլ ծախսեր	31,881	20,072
	260,248	421,254

9. Այլ եկամուտ

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Վարձակալությունից եկամուտ	86,228	60,054
Պահուստի հակադարձում	57,823	
Պաշարների արժեզրկումից կորուստի հակադարձում	13,695	55,740
Արտարժույթի փոխարկումից օգուտ	370	6,596
Եկամուտ երաշխավորություններից	–	87,758
Այլ գործառնական եկամուտ	6,781	3,488
	164,897	213,636

10. Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված		
Տոկոսային եկամուտ	1,559,433	832,639
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	–	277,987
Ֆինանսական եկամուտ	1,559,443	1,110,626
Տոկոսային ծախս	(436,214)	(325,267)
Չուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	(129,805)	–
Ֆինանսական ծախս	(566,019)	(325,267)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գուտ ֆինանսական եկամուտ	993,414	785,359

11. Շահութահարկ

Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

Շահութահարկի գծով ծախսի հիմնական բաղադրիչներն են՝

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Շահութահարկի գծով ծախս	–	(117,110)
Հետաձգված հարկերի գծով ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և վերականգնում	(168,075)	(313,519)
Շահութահարկի գծով ծախս	(168,075)	(430,629)

Հայկական ընկերությունների համար շահութահարկի դրույքաչափը 2023թ.-ին կազմել է 18% (2022թ.-ին՝ 18%):

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի հիման վրա շահութահարկի գծով ծախսի համաձայնեցումը իրականի հետ հետևյալն է.

հազ. դրամ	2023թ.	%	2022թ.	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	442,397		2,634,136	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(79,631)	(18)	(474,144)	(18)
Արտարժույթի տարբերություններից չհարկվող եկամուտ/ (չնվազեցվող ծախս)	(23,365)	(5)	50,037	1,9
Չնվազեցվող ծախսեր	(65,079)	(15)	(6,552)	(0.2)
	(168,075)	(38)	(430,629)	(16.3)

11. Շահութահարկ (շարունակություն)

ա) Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին՝

հազ. դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		2ուտ	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
Հիմնական միջոցներ	–	–	(201,583)	(162,266)	(201,583)	(162,266)
Պաշարներ	30,453	20,758	–	–	30,453	20,758
Տրամադրված փոխառություններ	312,964	559,272	–	–	312,964	559,272
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	45,858	42,927	–	–	45,858	42,927
Պահուստներ	18,147	18,524	–	–	18,147	18,524
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	4,293	3,060	–	–	4,293	3,060
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	68,784	25,393	–	–	68,784	25,393
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	–	–	(5,642)	–	(5,642)	–
Հարկային վնաս	109,710	–	–	–	109,710	–
	590,209	669,934	(207,225)	(162,266)	382,984	507,668

բ) Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

	1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հիմնական միջոցներ	(162,266)	(39,317)	–	(201,583)
Պաշարներ	20,758	9,695	–	30,453
Տրամադրված փոխառություններ	559,272	(246,308)	–	312,964
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	42,927	2,931	–	45,858
Պահուստներ	18,524	(377)	–	18,147
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,060	1,233	–	4,293
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	25,393	–	43,391	68,784
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	–	(5,642)	–	(5,642)
Հարկային վնաս	–	109,710	–	109,710
Հետաձգված շահութահարկ	507,668	(168,075)	43,391	382,984

11. Շահութահարկ (շարունակություն)

բ) Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում (շարունակություն)

	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապա- րփակ ֆինանսա- կան արդյունքում ճանաչված	Ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Հիմնական միջոցներ	(390,904)	(82,926)	311,564	–	(162,266)
Պաշարներ	30,791	(10,033)	–	–	20,758
Տրամադրված փոխառություններ	35,080	(72,521)	–	596,713	559,272
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	39,932	2,995	–	–	42,927
Պահուստներ	4,776	13,748	–	–	18,524
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,250	810	–	–	3,060
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	2,906	(15,796)	–	38,283	25,393
Հարկային վնաս	149,796	(149,796)	–	–	–
Հետաձգված շահութահարկ	(125,373)	(313,519)	311,564	634,996	507,668

12. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Հողատար- ածք և շենքեր	Շինություն- ներ և մեխանի- զմներ	Մեքենաներ և սարքավ- որումներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/Վերագնահատվ ած արժեք					
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,224,109	481,114	5,354,692	45,417	10,105,332
Ավելացումներ	10,199	–	2,106	125,669	137,974
Օտարումներ	–	(3,606)	(2,507)	–	(6,113)
Վերադասակարգումներ	(603)	(4,693)	5,296	–	–
Կուտակված մաշվածության բացառում	(10,235)	(4,325)	(45,857)	–	(60,417)
Վերագնահատում	85,645	(138,920)	(1,677,636)	–	(1,730,911)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,309,119	329,594	3,636,066	171,086	8,445,865
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,309,119	329,594	3,636,066	171,086	8,445,865
Ավելացումներ	–	–	34,061	34,350	68,411
Օտարումներ	–	(284)	(355,927)	(31,078)	(387,289)
Վերադասակարգումներ	(48,822)	(22,859)	71,797	(116)	–
Կուտակված մաշվածության բացառում	–	–	(516)	–	(516)
Վերագնահատում	–	–	–	–	–
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,260,297	306,451	3,385,481	174,242	8,126,471
Մաշվածություն					
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,745	2,500	28,071	–	36,316
Հաշվետու տարվա մաշվածություն	4,486	1,801	17,814	–	24,101
Կուտակված մաշվածության բացառում	(10,231)	(4,301)	(45,885)	–	(60,417)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	–	–	–	–
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	–	–	–	–	–
Հաշվետու տարվա մաշվածություն	10,949	21,094	148,577	–	180,620
Կուտակված մաշվածության բացառում	–	–	(516)	–	(516)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,949	21,094	148,061	–	180,104
Չուտ հաշվեկշռային արժեք					
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,309,119	329,594	3,636,066	171,086	8,445,865
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,249,348	285,357	3,237,420	174,242	7,946,367

12. Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

159,199 հազար դրամ դրամ գումարով մաշվածության ծախսը՝ գրանցվել է վաճառքի ինքնարժեքի կազմում (2022թ-ին հազար դրամ 20,082), 11,338 հազար դրամ գումարով մաշվածությունը ծախսը (2022 թ-ին հազար դրամ 3,125) վարչական ծախսերի կազմում, իսկ 10,083 հազար դրամ մաշվածությունը այլ ծախսերի կազմում:

(ա) Վերագնահատում

Դեկավարությունը հանձնարարել էր «ԲԻ-ԴԻ-Օ Ըղվայգորի» ՓԲԸ-ին իրականացնել հիմնական միջոցների անկախ գնահատում 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հիմնական միջոցների արժեքը գնահատվել էր զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդով և կազմել էր 8,445,865 հազար դրամ, որը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդով օգտագործված ելակետային տվյալները (տես Ծանոթագրություն 2):

Ընկերության հիմնական միջոցների մեծամասնությունը մասնագիտացված բնույթ ունի և հազվադեպ է վաճառվում բաց շուկայում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դա չի հանդիսանում բիզնեսի շարունակելիության մաս: Բացառությամբ փոխադրամիջոցների և որոշ հողատարածքների և շենքերի, որոնք վերագնահատվել են վերջերս շուկայում տեղի ունեցած գործառնությունների տվյալների կամ դիտելի շուկայական ելակետային տվյալների (օրինակ՝ համադրելի ապրանքների շուկայական գները) հիման վրա, նմանատիպ հիմնական միջոցների շուկայական ակտիվ չէ Հայաստանի Հանրապետությունում և չի ապահովում համադրելի հիմնական միջոցների վաճառքների բավարար ծավալ՝ իրական արժեքը գնահատելիս շուկայական մոտեցումն օգտագործելու համար:

Հետևաբար, հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվել էր օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մոտեցումը: Այս մեթոդը հաշվի է առնում Ընկերության ազատ դրամական հոսքերը ձեռնարկության արժեքը գնահատելու և պահանջվող ճշգրտումները կատարելու համար (այսինքն՝ զուտ շրջանառու կապիտալի և այլ գործառնական երկարաժամկետ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը), որպեսզի դուրս բերվի հիմնական միջոցների արժեքը:

Դրամական հոսքերի ստուգման ընթացքում կիրառվել են հետևյալ հիմնական ենթադրությունները

- ▶ Դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները իրականացվել է խելամիտ և օժանդակող ենթադրությունների հիման վրա, որոնք ներկայացնում են լավագույն գնահատականը այն տնտեսական պայմանների վերաբերյալ, որոնք գույություն կունենան ակտիվի մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում:
- ▶ Դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները իրականացվել է Ընկերության կողմից հաստատված ամենավերջին ֆինանսական բյուջեների/կանխատեսական գնահատումների հիման վրա, սակայն չեն ներառել ապագա վերակառուցումից կամ ակտիվի արդյունավետության բարելավումից կամ կատարելագործումից առաջացող դրամական միջոցների գնահատված ապագա ներհոսքեր կամ արտահոսքեր:
- ▶ Հասույթը և ծախսերը ճշգրտվել են գնաճի համապատասխան դրույքների մասով:
- ▶ Կիրառվել է 19.06% զեղչման դրույք: Չեղջման դրույքը որոշվել է հիմք ընդունելով տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված արժեքի միջինը:

13. Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ

հազ. Դրամ	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ		
Տրամադրված փոխառություններ	7,814,945	8,596,710
Ընթացիկ		
Տրամադրված փոխառություններ	1,333,368	1,601,511
Ընդամենը տրամադրված փոխառություններ	9,148,313	10,198,221

13. Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են տրամադրված փոխառությունների պայմանները:

հազ.	Արժույթ	Անվան- ական տոկոսա- դր.	Սպաս- վող մարմ-ան տարի	2023թ.		2022թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. Արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	10,2%	2025	89,877	80,201	–	–
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	9%	2024	16,058	15,788	–	–
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	8,6%	2024	859,069	787,876	–	–
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	Եվրո	7%	2025	1,795,195	1,765,022	–	–
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	8,8%	2023	–	–	467,481	423,559
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	0%	2023	–	–	93,321	92,518
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	8,6%	2023	–	–	650,000	613,357
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ԱՄՆ դոլար	8,6%	2023	–	–	500,000	472,077
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ԱՄՆ դոլար	7,95%	2024	1,931,348	1,898,886	2,369,649	2,369,649
Գրավով չապահովված փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	9,6%	2027	6,195,452	4,600,540	9,204,839	6,227,061
Ընդամենը վարկեր				10,886,999	9,148,313	13,305,290	10,198,221

14. Ներդրումներ դուստր և ասոցիացված ընկերություններում

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված դուստր և ասոցիացված ընկերություններում ներդրումների հաշվեկշռային արժեքի ընդհանուր վերլուծությունը:

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Ներդրումներ դուստր ընկերություններում		
«Միջազգային էներգետիկ կորպորացիա» ՓԲԸ	5,349,479	5,349,479
«Էներգո Ինվեստ Զոլոխնգ» ՓԲԸ	2,628	2,628
«ԷյՆ Էներջի Սոլյուշնս» ՍՊԸ	1,137,268	663,050
«Փրոջեքթ Ֆայնընս Զոլոխնգ» ՓԲԸ	252,300	190,000
Ներդրումներ ասոցիացված ընկերությունում		
«Կամսար» ՍՊԸ	419,750	419,750
«Արտուկտ ՓԲԸ»	60,723	60,723
Ներդրումներ համատեղ ձեռնարկում		
«Գեբեսերտ» ՓԲԸ	–	30,335
	7,222,148	6,715,985

15. Պաշարներ

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Նյութեր	436,487	136,207
Պահեստամասեր	16,146	21,137
Այլ	7,961	9,256
	460,594	166,600

16. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Դեբիտորական պարտքեր դուստր ընկերությունից*	2,059,038	2,059,038
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	833,011	4,163,326
Այլ դեբիտորական պարտքեր	616,243	170,409
Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստ	(32,922)	(16,644)
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	3,475,370	6,376,129

* Գումարն իրենից ներկայացնում է դուստր ընկերությունից («Էներգո Ինվեստ Հոլդինգ» ՓԲԸ) ստացվելիք դեբիտորական պարտքը սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 5,000 դրամից 1 դրամ նվազման հետևանքով: Պարտքային և արժույթային ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը և առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստները ներկայացված են Ծան. 21-ում:

17. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. Դրամ	2023թ.	2022թ.
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	21,440	61,232
Դրամական միջոցները դրամարկղում	–	29
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,440	61,261

Ընկերության ենթարկվածությունն արտարժույթի և տոկոսադրույքի ռիսկերին և ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների զգայունության վերլուծությունը ներկայացված են Ծան. 21-ում:

18. Կապիտալ և պահուստներ

ա) Կանոնադրական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է Ընկերության հիմնադիր փաստաթղթերում նշված կապիտալի անվանական գումարը:

Կանոնադրական կապիտալի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Ընկերության Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական ակտերին համապատասխան պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցված չբաշխված շահույթի մնացորդով:

Հաստատված և ամբողջությամբ վճարված կապիտալը 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 7,814,628 հազ. ՀՀ դրամ, որը կազմված է 4,892 դրամ անվանական արժեքով սովորական բաժնետոմսերից (2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 7,814,628 հազ. ՀՀ դրամ):

18. Կապիտալ և պահուստներ (շարունակություն)

բ) Վերագնահատումից արժեքի աճ

Վերագնահատումից արժեքի աճը վերաբերվում է հիմնական միջոցների վերագնահատմանը:

գ) Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունը չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն ղեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա իր գործառնական և ռազմական պահանջները բավարարելու համար: Դա իրագործվում է դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, ընկերության հասույթի և շահույթի շարունակական վերահսկման ու հիմնականում Ընկերության գործառնական գործունեության դրամական հոսքերով ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի միջոցով: Ձեռնարկելով այդ քայլերը՝ Ընկերությունը նպատակ ունի կայունացնել շահույթի աճը:

Տարվա ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Ընկերության մոտեցումը չի փոփոխվել: Ընկերության կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն արտաքին մարմինների կողմից սահմանված պահանջները:

դ) Կապիտալի բաշխում

2023թ. ընթացքում կապակցված կողմերին ցածր տոկոսադրույքով տրամադրված փոխառությունների և երաշխավորությունների արդյունքում ճանաչված կապիտալի բաշխումը կազմում է 189,681 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 3,035,617 հազար դրամ):

ե) Շահաբաժիններ

2023թ-ին բաժնետերերին հայտարարվել և վճարվել է 4,597,565 հազար ՀՀ դրամ շահաբաժին (2022թ-ին՝ 0):

19. Ստացված վարկեր և փոխառություններ

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն Ընկերության ամորտիզացված արժեքով չափվող տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների մասին: Տոկոսադրույքի, արտարժույթի և իրացվելիության ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծան. 21-ում:

հազ. Դրամ	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	1,527,540	2,369,649
Կապակցված կողմերից ստացված փոխառություն	1,804,340	–
	3,331,880	2,369,649
Ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	2,700,829	1,498,622
Կապակցված կողմերից ստացված փոխառություն	1,033,157	971,079
	3,733,986	2,469,701
	7,065,866	4,839,350

19. Ստացված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Պայմանները և մարման ժամանակացույցը:

Ստորև ներկայացված են վարկերի և փոխառությունների պայմանները:

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվան ական տոկոսա դրույթ	Սպասվող մարման տարի	2023թ.		2022թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. Արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	Եվրո	9%	2033	1,041,792	1,041,792	–	–
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	7,95%	2024	2,070,724	2,070,724	2,369,649	2,369,649
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	8,20%	2025	810,489	810,489	1,102,986	1,102,986
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	7,33%	2024	305,363	305,363	395,636	395,636
Գրավով չապահովված այլ փոխառություն	Եվրո	9%	2025	1,804,340	1,804,340	–	–
Գրավով չապահովված այլ փոխառություն	ՀՀ դրամ	12%	2024	15,007	15,007	–	–
Գրավով չապահովված այլ փոխառություն	ՀՀ դրամ	11.1%	2024	1,049,490	1,018,151	880,000	880,000
Գրավով չապահովված այլ փոխառություն	ՀՀ դրամ	0%	2023	–	–	91,079	91,079
Ընդամենը վարկեր				7,097,205	7,065,866	4,839,350	4,839,350

Պարտավորությունների փոփոխությունների առաջացող դրամական հոսքերի համադրում և ֆինանսավորման գործունեությունից

Հազ. դրամ	Ստացված վարկեր և փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվար 2023	4,839,350
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	4,278,175
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(2,268,894)
Ընդամենը փոփոխություն ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	2,009,281
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության հետևանքներ	234,107
Այլ փոփոխություններ	(30,334)
Տոկոսային ծախս	353,808
Վճարված տոկոսներ	(340,273)
Ծախսեր տույժերից	499
Վճարված տույժեր	(572)
Մնացորդը առ 31 Դեկտեմբերի 2023	7,065,866

19. Ստացված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Պարտավորությունների փոփոխությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի համադրում (շարունակություն)

Մնացորդը առ 1 հունվար 2022	3,366,367
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	6,730,929
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(4,457,027)
Ընդամենը փոփոխություն ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	2,273,902
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության հետևանքներ	(806,820)
Այլ փոփոխություններ	
Տոկոսային ծախս	325,267
Վճարված տոկոսներ	(319,366)
Մնացորդը առ 31 Դեկտեմբերի 2022	4,839,350

20. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. Դրամ	2023թ.	2022թ.
Ստացված կանխավճարներ ներդրումների վաճառքի գծով	708,000	–
Սպառված գազի համար վճարվելիք գումարներ	673,096	2,987,164
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	532,464	487,172
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	199,203	167,302
Վճարվելիք այլ հարկեր	57,652	227,459
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	385	94
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,170,800	3,869,191

Ընկերության ենթարկվածությունը պարտքային և արտարժույթի ռիսկերին և առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված արժեզրկման կորուստները ներկայացված են Ծան. 21-ում:

21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Իրական արժեք

Դեկավարությունը գտնում է, որ ընկերության ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունների իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներին:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Ընկերությունը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- ▶ Պարտքային ռիսկ,
- ▶ Իրացվելիության ռիսկ,
- ▶ Շուկայական ռիսկ:

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն վերոնշյալ յուրաքանչյուր ռիսկին Ընկերության ենթարկվածության մասին, ռիսկերի չափման և կառավարման հետ կապված Ընկերության նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները, ինչպես նաև կապիտալի կառավարման Ընկերության մոտեցումը: Հավելյալ քանակական բացահայտումներ ներկայացված են տվյալ առանձին ֆինանսական հաշվետվության տարբեր հատվածներում:

21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(i) Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Դեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Ընկերության ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Ընկերության գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Դասընթացների, կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Ընկերությունը նպատակ ունի ձևավորել վերահսկման կանոնակարգված ու կառուցողական միջավայր, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ կպատկերացնեն իրենց դերերը և պարտականությունները:

(ii) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական կորուստ կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում դեբիտորական պարտքերի և տրամադրված փոխառությունների հետ կապված:

Ֆինանսական ակտիվների և տրամադրված ֆինանսական երաշխավորությունների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Ընկերության ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր պատվիրատուի առանձնահատկություններից: Այնուամենայնիվ, դեկավարությունը դիտարկում է նաև պատվիրատուների գործունեության կառուցվածքը, ներառյալ այդ պատվիրատուների արդյունաբերության ճյուղերի ու երկրների դեֆոլտի ռիսկը, քանի որ այս գործոնները կարող են ազդեցություն ունենալ պարտքային ռիսկի վրա, հատկապես ներկայիս տնտեսական պայմաններում:

Ընկերությունը սահմանափակում է պարտքային ռիսկի իր ենթարկվածությունը՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար սահմանելով առավելագույն վճարման ժամկետ մեկ ամիս բոլոր հաճախորդներին համար:

Կազմակերպությունը չի պահանջում գրավ դեբիտորական պարտքերի ապահովման համար:

Ընկերության ոչ մի հաճախորդ չունի արտաքին վարկային վարկանիշ: Բոլոր մնացորդները կորպորատիվ հաճախորդներ են և Ընկերությունը բոլոր հաճախորդների պարտքային ռիսկը ցածր է գնահատում: Կազմակերպության հաճախորդներից ոչ մեկի ռիսկը Նշանակալի չի աճել՝ սկզբնական ճանաչման պահից:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր դիրքում բաշխում է վարկային ռիսկի աստիճանը՝ հիմնվելով այն տվյալների վրա, որոնք որոշվում են կորստի ռիսկը կանխատեսելիս (ներառյալ, բայց չսահմանափակվելով արտաքին վարկանիշներով, աուդիտի ենթարկված առանձին ֆինանսական հաշվետվություններով, կառավարչական հաշիվներով և դրամական հոսքերի կանխատեսումներով, ինչպես նաև հաճախորդների մասին հասանելի մամուլի տեղեկատվությամբ) և կիրառելով փորձագետների վրա հիմնված վարկային դատողություններ: Վարկային ռիսկը որոշվում է քանակական և որակական գործոններով որոնք կարող են լինել սնանկացման ռիսկի ցուցիչներ և կապված են արտաքին կրեդիտ գնահատման Moody's Invector's Services-ի իրականացրած գնահատման հետ:

21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ

Ընկերությունը չի գտնում, որ այլ կողմերի պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար իր կողմից կնքված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը հանդիսանում են ապահովագրության պայմանագրեր և հաշվառում է այդ պայմանագրերը ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն: Ընկերության քաղաքականության համաձայն՝ ֆինանսական երաշխավորությունները տրամադրվում են միայն կապակցված կողմերի պարտավորությունների համար: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը տրամադրել է երաշխավորություններ որոշ բանկերին՝ երկու կապակցված կողմերին տրված վարկերի հետ կապված (Ծանոթագրություն 21): Ֆինանսական երաշխավորությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատելու համար Ընկերությունը կիրառում է առևտրական դեբիտորական պարտքերի համար օգտագործվող մոտեցմանը նմանատիպ մոտեցում:

Տրամադրված փոխառություններ

Ընկերությունը կապակցված կողմերին տրամադրում է գրավով չապահովված փոխառություններ: Փոխառություններից ոչ մեկը չունի արտաքին վարկանիշ: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ փոխառությունները չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և տրամադրված փոխառությունների, առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի, դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում

	Համախառն մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	Կորստի պահուստը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	Համախառն մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	Կորստի պահուստը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
Հազ. Դրամ				
Տրամադրված փոխառություններ	9,148,313	(160,838)	10,326,867	(128,646)
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	3,475,370	(32,922)	6,376,129	(16,644)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,440	–	61,261	–
	12,645,122	(193,760)	16,764,257	(145,290)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների 99% պահվում է «Moody's Investor Services» գործակալության կողմից տրված “Ba3” վարկանիշով բանկում: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկի մնացած 1% պահվում է վարկանիշ չունեցող բանկերում, որոնք սակայն դասված են ընդհանուր ակտիվներով տասը խոշորագույն հայկական բանկերի շարքին և ընկերությունը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով արժեքգրկումը չափվել է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա և արտացոլում է ռիսկին ենթարկվող գործիքների կարճ ժամկետները: Հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմերի արտաքին վարկանիշները ընկերությունն իր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների և ավանդների պարտքային ռիսկը գնահատում է ցածր:

21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(iii) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կունենա դժվարություններ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Ընկերության մոտեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Ընկերության հեղինակությունը վտանգելու:

Ենթարկվածությունը իրացվելիության ռիսկին

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Աղյուսակներում ներկայացված են համախառն և չգերչված գումարները, որոնք ներառում են գնահատված տոկոսների վճարումները՝ առանց հաշվանցման համաձայնագրերի ազդեցության:

Որպես կանոն, Ընկերությունը ապահովում է ցպահանջ դրամական միջոցների այնպիսի չափի առկայություն, որը բավարար կլինի ակնկալվող գործառնական ծախսերը ծածկելու համար՝ ներառյալ ֆինանսական պարտականությունների սպասարկման ծախսերը: Այս պարագայում հաշվի չի առնվում առանձնահատուկ հանգամանքների հնարավոր ազդեցությունը, որոնք հնարավոր չէ կանխատեսել, օրինակ՝ բնական աղետները:

31 դեկտեմբեր 2023թ.

Հազ. Դրամ	Հաշվեկշ- ռային արժեք	Պայման- ագրային դրամակ- ան հոսքեր	Ցպահանջ	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի	2-5 տարի	5 տարի և ավելի
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունե ր								
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	4,228,369	4,228,369	–	–	305,363	2,070,724	810,489	1,041,792
Գրավով չապահովված այլ փոխառու միջոցներ	2,837,497	2,868,838	–	–	1,033,157	1,804,340	–	–
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,170,800	2,170,800	–	2,170,800	–	–	–	–
Տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ	8,243,983	8,243,983	–	–	929,285	87,085	2,023,950	5,203,662
	17,510,983	17,480,649	–	2,170,800	2,267,805	3,962,150	2,834,439	6,245,455

21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

31 դեկտեմբեր 2022թ.

Հազ. Դրամ	Հաշվեկշի- ռային արժեք	Պայման- ագրային դրամակ- ան հոսքեր	Ցպահանջ	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի	2-5 տարի	5 տարի և ավելի
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություննե- ր								
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	3,868,271	3,868,271	-	1,102,986	395,635	2,369,650	-	-
Գրավով չապահովված այլ փոխառու միջոցներ	971,079	971,079	-	230,000	741,079	-	-	-
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,644,123	3,644,123	-	3,644,123	-	-	-	-
Տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ	5,916,057	5,916,057	-	1,848,264	2,100,300	742,624	1,224,869	-
	14,399,530	14,399,530	-	6,825,373	3,237,014	3,112,274	1,224,869	-

Չի ակնկալվում, որ ժամկետայնության վերլուծությունում ներառված դրամական միջոցների հոսքերը կարող են առաջանալ շատ ավելի վաղ ժամկետներում կամ նշանակալիորեն տարբեր գումարների չափով:

(iv) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը բաղկացած է երեք տեսակի ռիսկերից՝ ապրանքների գնի, տոկոսադրույքի և արտարժույթի փոխարժեքի ռիսկերից: Շուկայական ռիսկի ներգործությանը ենթարկված ֆինանսական գործիքները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, տրամադրված փոխառությունները, առևտրային դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը:

Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի: Շուկայական ռիսկը հիմնականում կապված է Ընկերության համար սահմանված սակագների հետ և ազդում է էլեկտրաէներգիայի ձեռքբերման գնի և այն գնի վրա, որը կարող է սահմանվել օգտագործողների համար՝ սպառված էլեկտրականության համար: Թեև ընկերությունը կարող է ազդել որոշ սահմանված սակագների չափերի վրա, սակագների չափերը գտնվում են վերահսկողության սահմաններից դուրս, և քաղաքական գործոնները նույնպես դեր են խաղում վերջնական սակագների վերաբերյալ որոշում կայացնելիս:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքի տատանումների ռիսկն է արտարժույթների փոխարժեքի փոփոխության հետևանքով:

Ընկերությունը ենթակա է արտարժույթային ռիսկի՝ ֆունկցիոնալ արժույթի և վաճառքների, գնումների և փոխառությունների արժույթների անհամապատասխանության հետևանքով: Վերոհիշյալ գործարքները հիմնականում արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով:

21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է Ընկերության ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին:

Հազ. Դրամ	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 2023թ.		ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 2022թ.	
	Դոլարով արտահայտված 2023թ.	Եվրոյով արտահայտված 2023թ.	Դոլարով արտահայտված 2022թ.	Եվրոյով արտահայտված 2022թ.
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	3,186,577	2,846,132	3,868,272	–
Տրված փոխառություններ	1,931,348	1,795,195	–	–
Համախառն ենթարկվածություն	3,868,272	4,641,328	3,868,272	–

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները.

ՀՀ դրամ	Միջին փոխարժեք		Սփոթ փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
1 ԱՄՆ դոլար	392.54	434.86	404.79	393.57
1 եվրո	424.59	459.48	447.9	420.06

2գայնության վերլուծություն

Ստորև ներկայացված դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի հնարավոր աճը դոլարի և եվրոյի նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման վրա և նախքան հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծության ժամանակ ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ և հաշվի չի առնում կանխատեսվող վաճառքի և գնումների ազդեցությունը:

Հազ. Դրամ	ԱՄՆ դոլար Շահույթ կամ վնաս	Եվրո Շահույթ կամ վնաս
31 Դեկտեմբեր 2023թ. (10% փոփոխություն)	511,792	464,133
31 Դեկտեմբեր 2022թ. (10% փոփոխություն)	386,827	–

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի 10% նվազումը ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն , սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

Տոկոսադրույքի Ռիսկը

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում հիմնականում տրամադրված փոխառությունների և վարկերի վրա՝ փոխելով կամ դրանց իրական արժեքը (հաստատուն տոկոսադրույքով պարտք) կամ ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխուն տոկոսադրույքով պարտք):

Դեկավարությունը չի կիրառում հաստատուն կամ փոփոխուն տոկոսադրույքների նկատմամբ Ընկերության ենթարկվածությունը որոշող ձևակերպված քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր վարկերի կամ փոխառությունների դեպքում դեկավարությունը հիմնվում է իր դատողությունների վրա որոշելու համար, թե որ տոկոսադրույքը՝ հաստատուն թե փոփոխուն, ավելի բարենպաստ կլինի Ընկերության համար մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունը 100 բազիսային կետով կավելացներ (կնվազեցներ) շահույթը կամ վնասը (առանց հարկերի) ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես արտարժույթի փոխարժեքները, կմնան անփոփոխ:

21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության տոկոսակիր ֆինանսական գործիքները՝ տոկոսադրույքի կտրվածքով:

Հազ. Դրամ

Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքներ

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հաշվեկշռային արժեք	
2023թ.	2022թ.
9,148,313	10,198,221
(7,065,866)	(4,839,350)
2,082,447	5,358,871

22. Հանձնառություններ

Ընկերությունը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը հաշվառում է ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն: Ստանդարտի համաձայն պայմանագիրը սկզբնապես պետք է չափվի իրական արժեքով, իսկ հետագայում՝ հետևյալներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ին համապատասխան որոշված կորստի պահուստից և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Ընկերության քաղաքականության համաձայն՝ ֆինանսական երաշխավորությունները տրամադրվում են միայն ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը երաշխավորել է իրեն կապակցված կողմերի բանկային վարկի պայմանագրով նախատեսված պարտականությունների կատարումը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պայմանագրային գումարը և մնացորդը կազմում էր 8,243,983 հազար դրամ, (2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5,916,057 հազար դրամ):

Պայմանագրի համաձայն երաշխավորողներն անդառնալիորեն և անվերապահորեն՝

- ▶ երաշխավորում են բանկի նկատմամբ Վարկային պայմանագրով ստանձնած բոլոր պարտականությունների ժամանակին կատարումը երաշխավորողների կամ փոխառուների կողմից,
- ▶ հանձն են առնում, որ եթե փոխառուն չվճարի որևէ գումար պայմանագրով սահմանված ժամկետում կամ դրա հետ կապված, երաշխավորողն անմիջապես ըստ պահանջի կվճարի այդ գումարն այնպես, ինչպես կաներ, եթե այն լիներ հիմնական պարտապանը:

23. Պայմանական դեպքեր

ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում:

բ) Դատական վարույթներ

Ընկերությունը ընդգրկված չէ այնպիսի դատական վարույթներում, որոնք կարող են նշանակալի ազդեցություն ունենալ ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա:

23. Պայմանական դեպքեր (շարունակություն)

գ) Շրջակա վիճավայրի պահպանություն

Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է բազմաթիվ պետական օրենքներով և կանոնակարգերով, որոնք կարգավորում են օդը և ջուրն աղտոտող նյութերի արտանետումը, թափոնների արտանետումը, գործածումը և պահպանումը: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերությունը բավարարել է շրջակա միջավայրի պահպանության հետ կապված կառավարության պահանջները, այդ իսկ պատճառով ընկերությունը պահուստ չի ձևավորել շրջակա միջավայրի պահպանության գծով հնարավոր պարտավորությունների համար, քանի որ ղեկավարությունը հնարավոր չի համարում նման պայմանական պարտավորությունների առաջացումը մոտ ապագայում: Այնուամենայնիվ, բնապահպանության հարցերը կարգավորող ՀՀ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է և այդ օրենսդրության և վերջինիս մեկնաբանությունների հնարավոր փոփոխությունները կարող են էական փոփոխությունների հանգեցնել ապագայում:

դ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է 3 տարի:

Այս հանգամանքները ՀՀ-ում կարող են առաջացնել այլ երկրների համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների տեսանկյունից, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

24. Կապակցված կողմեր

ա) Վերահսկողություն

Ընկերության մայր կազմակերպությունն է «Տաշիր Կապիտալ» ՓԲԸ-ն և վերջնական հսկող անձն է պրն. Սամվել Կարապետյանը:

Ընկերության վերջնական մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

բ) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

Տարվա ընթացքում առանցքային ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը, որը ներառված է «Աշխատակազմի գծով ծախսեր» հոդվածում:

հազ. Դրամ	2023թ.	2022թ.
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ		
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	103,808	129,774
	103,808	129,774

24. Կապակցված կողմեր (շարունակություն)

գ) Այլ գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

	Գործարքի գումարը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար		Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր	
	2023	2022	2023	2022
Ապրանքների և ծառայությունների վաճառք				
Մայր ընկերության այլ դուստր ընկերություններ	268,245	19,069,551	5,508	122,863
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերում				
Մայր ընկերության այլ դուստր ընկերություններ	290,021	278,749	159,605	32,562
Տրամադրված փոխառություններ				
Վերջնական մայր կազմակերպություն	2,426,401	7,004,864	3,682,318	5,800,769
Դուստր ընկերություններ	877,948	2,500	781,979	2,500
Այլ կապակցված կողմեր	63,000	6,459,776	4,702,425	4,394,952
Ստացված փոխառություններ				
Դուստր ընկերություններ	78,491	–	78,491	–
Դուստր ընկերություններ	249,000	1,380,000	971,000	880,000
Այլ կապակցված կողմեր	2,711,648	–	1,818,340	–
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
Մայր ընկերություն	–	3,254	–	3,254
Դուստր ընկերություններ	187,397	–	187,397	–
Այլ կապակցված կողմեր	194,736	137,818	194,736	137,818
Տոկոսային եկամուտ				
Վերջնական մայր ընկերություն	52,899	178,840	–	–
Այլ կապակցված կողմ	1,058	–	–	–
Այլ				
Մայր ընկերությանը տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ	–	1,848,264	–	1,848,264
Դուստր ընկերությունների տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ	4,286,403	–	4,286,403	–
Այլ կապակցված կողմերին տրամադրված ֆինանսական երաշխավորություններ	3,957,580	4,067,793	3,957,580	4,067,793
Ներդրումներ				
Ներդրումներ դուստր ընկերություններում	506,163	853,050	6,741,675	6,205,157
Ներդրումներ ասոցիացված ընկերություններում	–	60,723	480,472	480,472
Ներդրումների վաճառք	30,356	–	–	–